

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 31 marca 2003 r.

RLU – 61 – 1 /03/EW

Decyzja RLU Nr 7/2003

Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu, uznaje

wykorzystywanie przez Międzynarodową Korporację Kapitałową „EURO – INVESTMENT ” Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Lublinie, zwaną dalej MKK Euro - Investment Sp. z o.o. , postanowień umownych zawartych w Ogólnych Warunkach Umowy o następującej treści:

1. § 3 pkt 7 Zawarcie umowy – Klient przyjmuje na siebie całość praw i zobowiązań wynikających z treści niniejszej umowy.
2. § 11 Rezygnacja Klienta – W przypadku odstąpienia od Umowy zwrot opłaty przygotowawczej nie przysługuje.

Klient, któremu nie przydzielono jeszcze promesy, może wystąpić z Programu pod warunkiem, że złoży pisemne poświadczenie woli o rezygnacji z udziału w Programie. Z tytułu rezygnacji klient otrzyma

zwrot wpłaconych rat podstawowych, bez waloryzacji i opłat administracyjnych z potrąceniem 30% wartości kwoty na jaką została zawarta Umowa, tytułem kary umownej, Opłata gwarancyjna nie podlega zwrotowi. Kwota pozostała po potrąceniu zostanie przelana na rachunek bankowy wskazany przez rezygnującego w terminie 30 dni od dokonania ostatecznego rozliczenia Programu.

3. § 13 pkt 2 i 3 Wstrzymanie finansowania – W przypadku, gdy w ciągu dwóch kolejnych terminów posiedzeń Komisji nie zostanie zebrany fundusz, pozwalający na finansowanie, Spółka upoważniona jest do wstrzymania przydziałów i przystąpienia do przedterminowej likwidacji Programu lub podjęcia innego rozwiązania, które najlepiej posłuży interesom Klientów i umożliwi dalsze funkcjonowanie w tym Programie tym Klientom, którzy terminowo wypełnili swoje zobowiązania.
4. § 15 Pełnomocnictwo – Dla umożliwienia Spółce zrealizowania celu i przedmiotu niniejszej Umowy Klient, którego dane osobowe wymienione są na pierwszej stronie Umowy, przez jej zawarcie przekazuje na rzecz Spółki nieodwołalne pełnomocnictwo na okres formalnego trwania Programu, aż do ostatecznego rozliczenia. Pełnomocnictwo to obejmuje upoważnienie Spółki do równoprawnego rozwiązywania spraw dotyczących Klientów, w tym spowodowanych okolicznościami siły wyższej, a które mogłyby przynieść szkody programowi i jego Klientom.

za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23 a ust. 2 ww. ustawy polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone

i nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

W dniu 19 lutego 2003 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na wykorzystywaniu w umowach zawieranych z konsumentami przez MKK Euro - Investment Sp. z o.o. niedozwolonych postanowień umownych, co stanowi naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postępowanie dowodowe zostało zakończone dnia 12 marca 2003 r.

W trakcie postępowania MKK Euro – Investment Sp. z o.o. nie ustosunkowała się do przedstawionych zarzutów.

Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

Art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000r. Nr 122 poz. 1319 ze zm.) uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. MKK Euro Investment Sp. z o.o. przesłała w dniu 30.01.2003r. do Delegatury UOK i K w Lublinie aktualnie stosowane przy zawieraniu umów z konsumentami wzory umów oraz Ogólne Warunki Umowy.

Wzorce te były podstawą wszczęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o..

Wzorce zawierają niedozwolone klauzule umowne wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Postanowienia zawarte w Ogólnych Warunkach Umowy stosowanych przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o. z konsumentami różnią się literalnie od postanowień wpisanych do rejestru. Jednak należy je uznać za niedozwolone. Postanowienia te są tożsame w treści. Kontrola wzorców umów ma charakter abstrakcyjny, a przepisy kodeksu cywilnego wskazują w sposób abstrakcyjny niedozwolone postanowienia umowne. Sąd uznaje za niedozwolone postanowienia umowne sformułowane w określony sposób w konkretnej umowie i zakazuje ich stosowania. Zakaz ten wywodzi się z postanowień wskazanych w kodeksie cywilnym w sposób abstrakcyjny, które za niedozwolone uznają określone zachowania, a nie sposób sformułowanie tych zachowań. Należy zatem przyjąć, że niedozwolonym postanowieniem umownym jest każde, które dotyczy takiego samego zachowania, jak zawarte w postanowieniu wpisanym do rejestru. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ k.p.c.) spełniają one taką samą funkcję jak przepisy prawne, A zatem do ich oceny należy stosować – w drodze analogii, zasady wykładni przepisów. Przy określeniu znaczenia niedozwolonych postanowień umownych należy stosować reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna). Niedozwolone są zatem postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną wykładnię. Nie jest bowiem konieczna dokładna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej, aby dane zachowanie mogło być uznane za sprzeczne z prawem.

Niedozwolonymi postanowieniami umownymi zawartymi w Ogólnych Warunkach Umowy stosowanych przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie są następujące postanowienia :

1. § 3 pkt 7 Zawarcie umowy – Klient przyjmuje na siebie całość praw i zobowiązań wynikających z treści niniejszej umowy.
2. § 11 Rezygnacja Klienta – W przypadku odstąpienia od Umowy zwrot opłaty przygotowawczej nie przysługuje.
Klient, któremu nie przydzielono jeszcze promesy, może wystąpić z Programu pod warunkiem, że złoży pisemne poświadczenie woli o rezygnacji z udziału w Programie. Z tytułu rezygnacji klient otrzyma zwrot wpłaconych rat podstawowych, bez waloryzacji i opłat administracyjnych z potrąceniem 30% wartości kwoty na jaką została zawarta Umowa, tytułem kary umownej, Opłata gwarancyjna nie podlega zwrotowi. Kwota pozostała po potrąceniu zostanie przelana na rachunek bankowy wskazany przez rezygnującego w terminie 30 dni od dokonania ostatecznego rozliczenia Programu.
3. § 13 pkt 2 i 3 Wstrzymanie finansowania – W przypadku, gdy w ciągu dwóch kolejnych terminów posiedzeń Komisji nie zostanie zebrany fundusz, pozwalający na finansowanie, Spółka upoważniona jest do wstrzymania przydziałów i przystąpienia do przedterminowej likwidacji Programu lub podjęcia innego rozwiązania, które najlepiej posłuży interesom Klientów i umożliwi dalsze funkcjonowanie w tym Programie tym Klientom, którzy terminowo wypełnili swoje zobowiązania.
4. § 15 Pełnomocnictwo – Dla umożliwienia Spółce zrealizowania celu i przedmiotu niniejszej Umowy Klient, którego dane osobowe wymienione są na pierwszej stronie Umowy, przez jej zawarcie przekazuje na rzecz Spółki nieodwołalne pełnomocnictwo na okres formalnego trwania Programu, aż do ostatecznego rozliczenia. Pełnomocnictwo to obejmuje upoważnienie Spółki do równoprawnego rozwiązywania spraw dotyczących Klientów, w tym spowodowanych okolicznościami siły wyższej, a które mogłyby przynieść szkody programowi i jego Klientom.

Postanowienie wskazane w pkt 1, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 2002 r. (sygn. akt XVII AMC 41/01). W sprawie z powództwa Federacji Konsumentów przeciwko Financial Partners sp. z o.o. sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu: „uczestnik przyjmuje na siebie całość praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy”. Wpisu do rejestru dokonano w dniu 15 października 2002 r.

Hipoteza klauzuli zawartej w Ogólnych Warunkach Umownych stosowanych przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o. w całości mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. Pojęcie „ klient ” zgodnie z umową to osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną. Natomiast pojęcie „uczestnik ” mimo, że nie zdefiniowane jest tożsame, gdyż każda z wymienionych osób będąca klientem może być tak samo uczestnikiem

tego Programu. Drugi natomiast człon tej klauzuli jest identyczny jak wpisany do rejestru, o którym mowa wyżej.

Postanowienie wskazane w pkt 2 zostało uznane za niedozwolone:

- a. wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Antymonopolowego z dnia 06 maja 2002 r. (sygn. akt XVII Amc 44/01) z powództwa Wojciecha Płaczkowskiego przeciwko Polskiej Grupie Kapitałowej Sp. z o.o. z Krakowa. Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu: - występujący, który odstępuje od umowy przed utworzeniem grupy, traci opłatę wstępną. Wpisu do rejestru dokonano 15 października 2002 r.
 Hipoteza klauzuli zawartej w umowie stosowanej przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o. w całości mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. Pojęcia „opłata wstępna” i „ opłata przygotowawcza” nie mają ustalonej normatywnie i zwyczajowo treści. Można je zatem utożsamiać , na co pozwala kontekst posłużenia się obu zwrotami. Zwrot „ utrata” ma to samo znaczenie w tym zapisie , co „ zwrot opłaty przygotowawczej nie przysługuje”. Natomiast z terminu w jakim Klient może wystąpić z Programu (trzy dni od daty zawarcia umowy wynika, że odstąpienie to jest tożsame z zapisem – odstępuje od umowy przed utworzeniem grupy. System argentyński, w którym działa MKK Euro – Investment Sp. z o.o. ma to do siebie, że realizacja Programu następuje dopiero po zawiązaniu grupy.
- b. wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Antymonopolowego z dnia 27 lutego 2002 r. (sygn akt XVII Amc 27/01) w sprawie z powództwa Prezesa UOK i K przeciwko Biuro Pośrednictwa Handlowo – Finansowego MeCom Sp. z o.o. w Szczecinie, sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu: „ W przypadku rezygnacji Klienta MECom zatrzyma opłatę administracyjną, a także opłatę wstępną, która w żadnym wypadku nie podlega zwrotowi. Klient otrzyma wniesione przez siebie raty czyste. Od wpłaconej sumy MeCom potrąci z tytułu kary umownej 10% wartości rat czystych wniesionych przez klienta, ale nie mniej niż wysokość dwóch rat czystych obowiązujących dla danego Zestawu Asygnacyjnego, określonego na pierwszej stronie umowy.” Klauzula została wpisana do rejestru 23 sierpnia 2002 r.
 Z zapisu stosowanego przez MKK Euro- Investment Sp. z o.o. wynikają takie same konsekwencje w stosunku do Klienta rezygnującego z Programu, o jakich mowa w podanym wyroku, klient traci opłatę administracyjną i opłatę gwarancyjną, otrzymuje zwrot czystych rat, co jest jednoznaczne z twierdzeniem – rat bez waloryzacji . Dodatkowo zostaje nałożona na niego o wiele wyższa kara umowna w postaci 30% wartości umowy i to jeszcze przed przydziałem towaru.

Postanowienie w pkt 3 zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Antymonopolowego z dnia 27 lutego 2002 r. (sygn. Akt XVII Amc 27/01) w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko BPHF MeCom. Sp. z o.o. . Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu ; „ W przypadku , gdy w ciągu dwóch kolejnych miesięcy nie zostanie zebrany fundusz grupy, pozwalający na zakup jednego produktu, MeCom jest uprawnione do przedterminowej likwidacji danej grupy lub podjęcia innych kroków, które posłużą interesom grupy i umożliwią dalsze funkcjonowanie w systemie klientom, którzy wypełnili swoje zobowiązania terminowo”. Wpisu dokonano w dniu 23 sierpnia 2002 r. Klauzule te różni podmiot do którego się odnoszą . Uwzględniając jednak charakterystykę niedozwolonych postanowień umownych wpisanych do rejestru (postanowienia stanowiące zawsze fragment konkretnej umowy) , brak możliwości przeredagowania klauzul przez sąd oraz względy celowości uznać należy, że zapis - w ciągu dwóch kolejnych miesięcy – i dwóch kolejnych posiedzeń Komisji – dotyczy takiej samej sytuacji faktycznej. Różni je tylko długość okresu czasu. Także zapis – zakup jednego produktu – i zapis fundusz pozwalający na finansowanie dotyczą w praktyce takiej samej sytuacji . Tożsame są również stwierdzenia – przedterminowa likwidacja danej grupy i – przedterminowa likwidacja Programu. Skutek w obydwóch przypadkach jest taki sam. Niema możliwości realizacji umowy na rzecz klientów (uczestników).

Postanowienie wskazane w pkt 4 zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 2002 r. (sygn. Akt XVII Amc 41/01) w sprawie z powództwa Federacji Konsumentów przeciwko Financial Partners sp. z o.o. Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu: uczestnik składając swój podpis pod niniejszą umową udziela Financial Partners nieodwołalnego pełnomocnictwa do równoprawnego rozwiązywania przez Financial Partners spraw dotyczących uczestników, w tym spowodowanych siłą wyższą, a które poza wola Financial Partners mogłoby przynieść szkodę uczestnikowi. Wpisu do rejestru dokonano w dniu 15 października 2002 r.

Hipoteza klauzuli zawartej w umowie stosowanej przez MKK Euro – Investment Sp. z o.o. mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru . dotyczy nieodwołalnego pełnomocnictwa do rozwiązywania przez Spółkę spraw dotyczących klientów tego Programu. Pojęcia można utożsamiać na co pozwala kontekst użytych zwrotów. Skutki wynikające z tych zapisów są identyczne dla obu grup (klienta i uczestnika).

Klauzule różni podmiot , do którego się odnoszą. Jednak , co wskazano już wyżej brak możliwości przeredagowania przez sąd treści klauzul oraz biorąc pod uwagę względy celowości uznać należy, że zakazane jest posługiwanie

się w obrocie klauzulami, które różnią się od wpisanych do rejestru jedynie podmiotowo lub ze względu na inne zredagowanie tego samego skutku.

Zasadnym wydaje się przyjęcie, że dla osoby dotkniętej zakazaną klauzulą najważniejszy i najbardziej uciążliwy jest skutek zapisu umowy w praktyce, a nie tożsame jego brzmienie z zapisami umieszczonym w rejestrze klauzul niedozwolonych. Bowiem w praktyce te zakazane klauzule z rejestru nie różnią się w skutkach od tych, które mają tylko zmienioną redakcję, a skutek pozostaje tożsamy.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie został naruszony zbiorowy interes konsumentów i tym samym zasadne było podjęcia działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów ... dla zapewnienia ochrony konsumentów, **co uczyniono jak w sentencji niniejszej decyzji.**

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy, przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Otrzymuje:

MKK Euro – Investment Sp. z o.o.

Decyzja została podpisana przez Ewę Wiszniewską pełniącą obowiązki dyrektora Delegatury w Lublinie.